

השיעור השבועי

של מורינו ראש הישיבה

הגאון המקובל רבי מרדכי עטייה שליט"א

בענין

פנימיות דחיצונית – כוונת תיבות אלהינו

ואלהי אבותינו

ג' כסלו תשע"ז

תוכן הענינים

- בקריאת שמע נעשה זיווג דא"א, לצורך המשכת מוחין פנימיים לבהינת
פנימיות דחיצוניות..... א
- בברכת אבות יעשה זיווג דא"א לצורך המשכת מוחין מקיפים דבהינת
פנימיות דחיצוניות..... ב
- כוונת אלהינו ואלהי אבותינו..... ג
- אלהינו רמז לאמא..... ד
- ואלהי רמז לאבא ודעת..... ה

להארות ולהערות

nivimaerocc@gmail.com

פנימיות דחיצוניות – כוונת תיבות אלהינו ואלהי אבותינו

בקריאת שמע נעשה זיווג דאו"א, לצורך המשכת
מוחין פנימיים לבחינת פנימיות דחיצוניות

כתב הרב בשער הכוונות [דף צ"ה רע"א שורה ט'] וז"ל: ואמנם
כמו שלצורך ביאת המוחין הפנימיים, הוצרך זיווג אבא ואימא
ביחוד קריאת שמע של שחרית כנזכר עכ"ל.

ונראה דמ"ש הרב כנזכר, הכוונה על דברי שעה"כ לעיל [דף
צ"ד סע"ד] וז"ל: והענין הוא כי הנה נתבאר אצלינו בביאור
קריאת שמע דשחרית, כי ע"י הק"ש נעשין מוחין דאור פנימי
אל ז"א וכו'.

וכן מבואר בסידור הרש"ש [דף מ"ב ע"א ד"ה אח"כ] וז"ל:
אח"כ יכוין להמשיך ב' צלמי המוחין דאור פנימי דגדלות,
דחיצוניות דפנימיות דאו"א.

והנה כשנתבונן בדברי שעה"כ [דף צ"ד סע"ד], נשים לב שלא
כתב הרב להדיא שלצורך המשכת המוחין הפנימיים הוצרך
זיווג.

ומכ"מ בסידור הרש"ש [דף ל"ט רע"א ריש ד"ה אח"כ יכוין],
כתב בהדיא שיש לזווג את או"א דפנימיות דחיצוניות יעו"ש.

וראה בהגהה בסידור [דף ל"ח ע"א] אות א'. שם הרבו לדון
היכן נעשה זה הזיווג, וסוף דבר עלה בהסכמה, שזיווג דאו"א
שלצורך המשכת המוחין דבחינת פנימיות דחיצוניות, יש
לעשותו יחד עם זווג או"א דפנימיות דפנימיות [סידור דף ל"ז
ע"א], כמתוקן שם בסידור הנדפס וז"ל: ויכוין לזווג או"א

דפנימיות דפנימיות, ודחיצוניות דפנימיות, ודפנימיות דחיצוניות.

בברכת אבות יעשה זיווג דאו"א לצורך המשכת מוחין מקיפים דבחינת פנימיות דחיצוניות

נחזור לדברי הרב בשעה"כ [הנ"ל] שכתב וז"ל: ואמנם כמו שלצורך ביאת המוחין הפנימים הוצרך זיווג או"א ביחוד ק"ש כנז', כן לצורך האור המקיף של המוחין, צריך זיווג אחר מחדש ואז הם יתנו וישפיעו אור המקיף דמוחין בז"א. והנה זה הזיווג דאו"א נרמז עתה במילת אלהינו ואלהי אבותינו,¹ כמו שיתבאר עכ"ל.

ומבואר בדברי הרב שבתיבות אלהינו ואלהי אבותינו נרמז הזיווג שבאבא ואימא, לצורך המשכת המקיפים דבחינת פנימיות דחיצוניות.

וצריך לדעת שאלו המקיפים הנזכרים כאן אינם מקיפי ל"מ, אלא הם מקיפי תפילין היוצאים מבחינת האור הפנימי לבחוק, וכמ"ש הרב בשעה"כ [דף צ"ה סע"ב] וז"ל: אבל צריך שתדע כי אור המקיף הזה הוא תחתון, והוא למטה מן מדרגת המוחין הפנימיים של ז"א, כי זה המקיף הנקרא תפילין, יוצא מתוך מדרגת המוחין הפנימיים לחוץ.

וע"ע בדברי הרש"ש בנהר שלום [דף ל"ב ע"א ד"ה אמנם] שכתב וז"ל: ואלו המקיפים הנקראים תפילין הנמשכים בברכת אבות וכו', יוצאים מזיווג אור מקיף דאו"א ואינם הל"מ דצלם.

¹ אעפ"י שבשעה"כ כתוב: והנה זה הזיווג נרמז עתה במילת או"א. והיה אפשר להבין שר"ת או"א הכוונה על אלהינו ואלהי [בלי אבותינו]. מ"מ בשער התפלה מפורש הדבר שזה שהכוונה על תיבות אלהינו ואלהי אבותינו. וראה עוד בגוב"י כאן אות ב'.

כוונת אלהינו ואלהי אבותינו

נשוב להמשך דברי שעה"כ [דף צ"ה רע"א] שם מבאר הרב איך נרמז זיווג אבא ואימא בתיבת אלהינו ואלהי אבותינו וז"ל: וזה ענינו, תכוין כי אלהינו הוא אימא עילאה. ואלהי הוא אבא. והוא"ו של ואלהי, הוא הדעת הידוע המזווג את אבא ואימא. ואבותינו הוא בחינת אור המקיף של ד' מוחין דז"א.

ולמדנו שתיבת אלהינו, רומזת לאימא [ולקמן יבאר הרב איך נרמזה אימא באלהינו]. ותיבת אלהי [בלי ו'] רומזת לאבא. והו' של ואלהי רומזת לדעת המזווגם.²

ואעפ"י שכאן בשער הכוונות כתב הרב: ואלהי הוא אבא, מ"מ בפע"ח [דף קל"ו סע"א] מפורש שרק אלהי רומז לאבא, וז"ל: תחלה תכוין כי אלהינו - אמא. אלהי - הוא אבא. ו' של אלהי - הוא הדעת המזווגם.

ובהמשך שעה"כ הרחיב הרב ונתן ה' טעמים, מדוע נרמזה אימא באלהינו קודם לאבא שנרמז באלהי עי"ש.

עוד כתב הרב בשעה"כ וז"ל: והנה כיון שהזיווג הזה הוא לצורך אור המקיף דמוחין דז"א, גם הזיווג הזה דאו"א הוא נעשה בבחינת אור המקיף שלהם, וצריך שתכוין בזה.

וא"כ צריך שתכוין עתה בג' תיבות אלהינו ואלהי אבותינו, אל ג' שמות של אורות המקיפים באבא ואימא ודעת. ואלו הם [שמות המקיפים שבאבא ואימא והדעת המזווגם], הויה דע"ב באבא. ודס"ג באימא. ודמ"ה בדעת. [וראה בסידור דף נ"ט ריש ע"ב, שם סידר שמות אלון].

² ובענין דעת זו המזווגת את אבא ואימא, עי' שערי רחמים ח"ב שאלה ע"ז ובעזרת ה' נרחיב הדיבור בענין זה בשיעורים הבאים.

אלהינו רמוז לאמא

אחר שביאר הרב את שמות המקיפים שבאבא ואימא ודעת, ביאר הרב איך אלו השמות נרמזו בתיבות אלהינו ואלהי אבותינו, וז"ל: ונרמזים [אלו השמות בתיבות אלהינו ואלהי] באופן זה, כי בב' אותיות אל מן אלהינו, נרמז אָל שם א"ל, היוצא מן ג' יודי"ן ואלף שיש במילוי הויה דס"ג שבאימא, כנזכר ברעיא מהימנא בדרף רמ"ו ע"א.

ולמדנו שהטעם שנרמזה אימא בתיבת אלהינו, הוא משום ששם המקיף שבאימא הוא הויה דס"ג, שבו תלת יודין ואלף העולים בגי' א"ל וזהו אל מאלהינו³. וכוונה זו מסודרת בסידור הרש"ש

³ וצריך לדעת שאלו התלת יודין ואלף שבשם ס"ג, הם שורש שם ס"ג, וכפי שהרחיב הרב בטעם הדבר לעיל בדרושי הציצית [דרף ה' אמצע ע"ד]. ולהבנת דברי הרב שם, נקדים ונאמר שהנה נודע ששם הויה הוא באבא ושם אהיה הוא באימא. ומוח חכמה דאבא הוא ד' אותיות הויה במילוי ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. ומוח בינה דאבא הוא ג' אותיות יה"ו דע"ב ויה"ו דס"ג ויה"ו דמ"ה ויה"ו דב"ן.

וכן באימא מוח החכמה שבה הוא ד' אותיות אהיה במילוי קס"א קס"א קמ"ג קנ"א. ומוח בינה שבאימא הוא ג' אותיות אה"י דקס"א, אה"י דקס"א, אה"י דקמ"ג, אה"י דקנ"א.

אמנם כל זה לפני החילוף, אך אחר החילוף במוח בינה דאבא, יהיו השמות שהיו במוח חכמה דאימא. וכן במוח חכמה שבאימא יהיו אותם שמות שהיו במוח בינה דאבא. וא"כ אותם יה"ו דעסמ"ב שהיו בבינה דאבא יהיו בחכמה דאימא, וד' שמות קס"א קמ"ג קנ"א שהיו בחכמה דאימא יהיו בבינה דאבא.

ונמצא שבמוח חכמה דאימא ישנם ד' שמות יה"ו דעסמ"ב, ואם נספור את מנין האותיות שיש ביה"ו דעסמ"ב, נמצא שיש בהם ל"א אותיות וה"ס תלת יודין ואלף שבשם ס"ג העולה גי' אל.

מעתה נעתיק את דברי הרב שבשעה"כ שם: גם בזה תבין למה הויה דס"ג הוא באימא. והוא כי הנה בד' שמות יה"ו אשר בבינה דאבא, שנעשית [אחר החילוף] חכמה במוחין דאימא כנו', יש בהם ל"א אותיות, והוא סוד שם א"ל היוצא מהויה דס"ג שהם ג' יודין ואלף שיש בהויה זו, אשר הם שורש אל הויה דס"ג כנודע. וכנרמז בפרשת פנחס ברעיא מהימנא רמ"ו ע"ב, עכ"ל. ויש לשים לב, שגם אצלנו בשעה"כ דף צ"ה ע"א ציין הרב לרעיא מהימנא זו.

[דף נ"ח אמצע ע"ב] בתיבת אלהינו מצד שמאל, מתחת לכותרת פנימיות דחיצוניות, שם סידרו בתחילה שם ס"ג – אימא, ומתחת זה נכתב: אל שבאלהינו גי' ייא"י [תלת יודין ואלף] דס"ג.

ואלהי רמז לאבא ודעת

בהמשך שעה"כ [ד"ה והנה שורה ו'] ביאר הרב איך נרמז אבא בתיבת אלהי, וז"ל: ואלהי תכוין, כי הנה בתיבה זו רמוזים אבא ודעת כנזכר. והנה אלהי רומז באבא כנ"ל, והנה הוא [תיבת אלה"י] בגימטריא מ"ו, כמנין אותיות מילוי הוי"ה דע"ב דיודין.

ואות ו' של ואלהי הרומזת בדעת כנזכר, הנה פה נרמז הוי"ה דמ"ה באופן זה, כי אות ו' היא ו' פעמים ו' והרי הם ל"ו כמנין אלה של ואלהי. ועם י' של ואלהי הרי הם מ"ו. וראה בסידור דף נ"ח סע"ב שכתב: גי' מ"ה ע"ה [שעולה מ"ו].

ולמדנו שתיבת אלהי רומזת לשם ע"ב שבאבא, היות שמילוי שם ע"ב הוא גי' מ"ו כגי' של אלהי.

ושם מ"ה שבדעת נרמז בו' דואלהי, אך מאחר שו' דואלהי גם אחר שנכפיל ו' זו בעצמה ו' פעמים ו' נגיע רק למנין ל"ו וחסר עדיין י' להגיע למנין שם מ"ה, לכך מצרף הרב גם את היו"ד דואלהי, שביחד הם מ"ו כמנין שם מ"ה עם הכולל.

ואז התקשה הרב, איך יו"ד דואלהי משמשת גם לרמוז את מילוי ע"ב שבאבא שהוא גי' מ"ו כמנין אלהי, וגם לרמוז את שם מ"ה שבדעת⁴. ותרץ הרב: ולפי שבמילת ואלהי רמזו חיבור

⁴ יש לשים לב שבשורה הקודמת כתב הרב וז"ל: ואת ו' של ואלהי הרומזת בדעת כנזכר הנה פה נרמז הוי"ה דמ"ה באופן זה, כי אות ו', היא ו' פעמים ו', והרי הם ל"ו כמנין אלה של ואלהי.

אבא עם הדעת שלו עצמו, לכך אות י' של ואלהי, עולה לכאן ולכאן.

ובפשטות כוונת הרב לתרץ, דמאחר ואבא והדעת המזווג, שניהם נרמזו בתיבה אחת, וכמ"ש הרב שם בשעה"כ [לעיל] וז"ל: ובמילת ואלהי תכוין כי הנה בתיבה זו רמוזים **אבא ודעת** כנזכר. לכך נראה שאפשר לרמוז את היוד דואלהי גם באבא וגם בדעת.

וכוונה זו נסדרה בסידור [דף נ"ח סע"ב] בתיבת ואלהי [מצד שמאל], תחת הכותרת פנימיות דחיצוניות, ובתחילה כתבו שם מ"ה שהוא כנגד הדעת. ובשורה השניה כתבו מילוי שם ע"ב העולה בגי' מ"ו כמנין אלה"י. לרמוז לשם ע"ב שבאבא.

ולכאורה גם על אותיות **אלה** דואלהי, היה צריך הרב לשאול, איך אותיות אלו משמשות גם לרמוז את מילוי דע"ב דאבא וגם את שם מ"ה שבדעת. אך נראה שאין כוונת הרב לומר שהל"ו מתוך שם מ"ה נרמזו **באלה** דאלהי, שהרי כבר הל"ו נרמזו בו' דואלהי שהיא כמנין ל"ו כשנכפיל ו' פעמים ו'. אלא כוונת הרב שאל"ה מאלהי הוא כמעין אסמכתא לאלו הל"ו, אך לא שאל"ה זה רומז לל"ו מתוך שם מ"ה.

וראה לעיל בשעה"כ דף ל' ע"ג ד"ה ונחזור, ששם מסודרת כוונת דפנימיות דפנימיות, וגם שם נרמזה אימא בתיבת אלהינו, ואבא בתיבת ואלהי, והדעת המזווגם בו' דואלהי. וכתב שם הרב [בשורה ג' מד"ה ונחזור] וז"ל: ובאות הו' של ואלהי תכוין אל הדעת המזווגם ומחברם, אשר הוא ג"כ בחי' ו' כנודע [כי י' בחכמה, ה"א בכינה, ו' בדעת]. גם תכוין כי הדעת העליון הוא בסוד ששה פעמים ו' והוא בנימטריא ל"ו, ועם י' של ואלהי הוא בנימטריא מ"ה [עם הכולל].

והרי שכאן לא הזכיר הרב שהו' פעמים ו' העולה ל"ו הוא כמנין **אלה מן ואלהי**. ואף שבסידור הנדפס [דף נ"ח סע"ב מצד שמאל] כן הזכירו זאת שו' פעמים ו' גי' אלה דאלהי, מ"מ בסידור הירא לא הזכירו זאת, עי"ש.

ונראה להוסיף שכוונת הרב היתה לבאר, איך מצרפים אנו רק את היו"ד מאלהי אל ו' דואלהי כדי להגיע לשם מ"ה [עם הכולל], והרי ס"ס לא השתמשנו באלה מאלהי לצורך רמוז הדעת. ולכך מבאר הרב שאלה מאלהי הוא מרמוז על הל"ו שבו' פעמים ו'. ודו"ק.

ובשורה השלישית ביארו איך נרמז שם מ"ה בתיבת ואלהי
וז"ל: ו' דואלהי, ו' פעמים ו', גי' אלה דאלהי, ועם י' דאלהי גי'
מ"ה עם הכולל - והוא הדעת המזווג לאבא ואימא.